

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslaget (nr. 122) findes i tillæg A. sp. 1521, fremsættelsen i tidenden sp. 4107).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Axel Ivan Pedersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

(Lovforslaget (nr. 124) findes i tillæg A. sp. 1549, fremsættelsen i tidenden sp. 4110).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Johan Nielsen: I mellemkrigsårene var tuberkulosen en svøbe for det lille færøske samfund. En overgang så det ud til, at en stor del af befolkningen skulle udryddes af den, og man vidste ikke rigtig, hvordan man skulle gribe sagen an. Nu er det almindeligt kendt, at smitten breder sig ved uhygiejniske forhold, men den almindelige befolkning på Færøerne er måske mere hygiejnisk end befolkningen andre steder i Skandinavien. Dog var der ét sted, hvor det kunne knibe med hygiejnen, det var om bord i de færøske fiskerskibe. Dengang tog man ofte til Sydøstlandet sidst i februar eller først i marts og opholdt sig om bord på skibene uafbrudt til engang i oktober. Man sov, spiste, lavede maden, tørrede det våde tøj og opholdt sig i samme rum, og dette rum, som skulle huse fra 10 til 20 personer, var ofte ikke større end en stor dansk dagligstue. Er der så noget at sige

til, at disse skibes lukafer blev arnesteder for tuberkulose? Det skete gang på gang, at en af mandskabet uden at vide det havde tuberkulose, da han blev påmønstret, og så smittede han i årets løb alle sine kammerater, som var tuberkulosenegative. Der er eksempler på, at adskillige unge mænd døde efter at være blevet smittet om bord på disse skibe.

Overlæge Magnussen ved tuberkulose-sanatoriet i Thorshavn blev hurtigt klar over, at hvis man skulle sejre i kampen mod tuberkulosen, måtte man sætte alt ind på at undersøge fiskerne, før de tog til søs; så holdt man dem tilbage, der viste sig at være syge. Overlæge Magnussen udførte på frivillig basis gennem mange år et stort arbejde, og den færøske befolkning kan ikke noksom takke ham for det, han har gjort for Færøerne.

Da så loven om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibenes mandskab kom, fik hans arbejde den nødvendige autorisation, og det viste sig meget hurtigt, at man fik bugt med tuberkulosen på Færøerne. Derfor vil jeg på det varmeste takke den højtærede indenrigsminister, fordi dette lovforslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen er blevet fremsat. Den gældende lov har bevist sin eksistensberettigelse, og som den højtærede minister anfører, bliver forlængelsen uden revisionsbestemmelse anbefalet af det færøske hjemmestyre, statsministeriet, fiskeriministeriet, sundhedsstyrelsen og rigsombudsmanden. Det er mig en glæde at tilsige mit partis støtte til en hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

Østergaard: Venstre kan anbefale lovforslaget.

Gottschalck-Hansen: Det samme er tilfældet for mit partis vedkommende.

Aage Fogh: På det radikale venstres vegne vil jeg gerne anbefale lovforslaget.

Vivike: Lovforslaget er tiltrådt af det færøske hjemmestyre. Vi synes i det hele taget, at loven er en såre god sikkerhedsforanstaltning, og derfor kan vi tiltræde lovforslaget.

Birthe Wetlesen: Ændringen i lov om tvungen tuberkuloseundersøgelse af færøske fiskerskibes mandskab, hvorved revisionsbestemmelsen udgår, kan mit parti anbefale. Tuberkuloseundersøgelsen har vist sig at være en udmærket foranstaltning og bør selvfølgelig fortsættes.

Indenrigsministeren (Lars P. Jensen): Tak.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om sundhedsplejerskeordninger.

(Lovforslaget (nr. 123) findes i tillæg A. sp. 1511, fremsættelsen i tidenden sp. 4107).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Lis Groes: Da loven om sundhedsplejersker sidst var til revision, var der almindelig enighed om, at det ville være meget ønskeligt, om man kunne få denne fortræffelige hjælp til mødre med spædbørn udstrakt til samtlige kommuner, enten det nu skete gennem kombinerede ordninger eller gennem ansættelse af specielle spædbørnssundhedsplejersker. Det var vort håb, at den højtærede minister gennem forhandlinger med kommunale organisationer og sundhedsstyrelsen kunne finde vej til en sådan udbygning. Det viser sig imidlertid, at disse forhandlinger ikke har været så lette. Man har endnu ikke fundet frem til, hvorvidt udbygningen bør ske amtsvis eller ej. Man har ikke fundet frem til ensartede refusionsregler for hjemme- og sundhedspleje, og der er også andre problemer vedrørende ansættelsesvilkår og lønninger.

Det foreliggende lovforslag udtrykker dog både den højtærede ministers og det tidligere folketingsudvalgs ønske om en snarlig udbygning af sundhedsplejerskeordningen over hele landet, idet det i § 1 hedder, at der bør ansættes sundhedsplejersker af kommunerne. Min bekymring er

blot, om denne formulering i højere grad dækker et fromt ønske end et tilsagn om, at en sådan udbygning vil finde sted såpas hurtigt, at den kan tilendebringes inden for en overskuelig tid. Fra december 1960 til december 1962 har 7 nye kommuner ansat sundhedsplejersker. 854 kommuner er endnu udækket. Fortsætter vi med samme tempo, kan vi altså opnå, at om godt 200 år vil landet være dækket med sundhedsplejersker.

Jeg er selvfølgelig indforstået med, at vi må have ryddet forskellige praktiske problemer af vejen, men var det ikke muligt, at man i hvert fald nåede til en egentlig plan for udbygningen i kommunerne og samtidig hermed en plan for uddannelsen af det tilstrækkelige antal sundhedsplejersker? De 2 ting hænger jo nøje sammen.

Af fremsættelsen fremgår, at den højtærede minister deler dette ønske, og måske kan vi under udvalgsarbejdet høre lidt nærmere om de praktiske muligheder for at stimulere initiativet hos kommunerne. Måske vil ansættelsen af ledende sundhedsplejersker i amtet virke inspirerende i så henseende.

Lovforslaget åbner direkte adgang til at kombinere arbejdet som sundhedsplejerske med hjemmesygepleje og skolesundhedspleje, og mon ikke netop en sådan ordning vil være praktisk i sognekommunerne? Det er mit indtryk, at det vil være godt både for kommunerne, for sundhedsplejerskerne og for hjemmene, som derigennem får et direkte kendskab til den pågældende person.

Det er udtrykkeligt sagt i lovforslaget, at det ikke omfatter Færøerne og Grønland, men ved kgl. anordning kan sættes i kraft dér. Det er sådan, at allerede nu har Grønland 7 sundhedsplejersker og 1 ledende sundhedsplejerske, men der er for mig ingen tvivl om, at netop Grønland og Færøerne kan have brug for en sådan ordning; vi ved jo, at spædbørnsdødeligheden er større i disse områder af landet end i de øvrige.

Ellen Poulsen: Sidste år blev der udført et ret omfattende udvalgsarbejde om disse problemer, og vi i udvalget fik dengang mange oplysninger, bl. a. om de forsøg, der var i gang for eventuelt at finde frem til en kombination af hjemmesygeplejen,